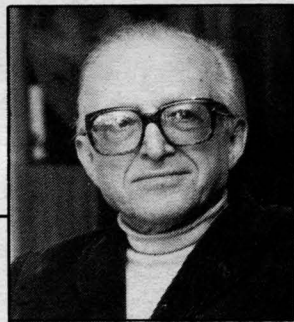

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Abstemis amb trampa

No puc evitar un sentiment de sorpresa cada vegada que es parla de l'abstenció —en referir-se a resultats electorals— com si es tractés d'una actitud cívica, d'un càstig conscient a actuacions polítiques rebutjables. A mi em sembla tot al contrari, trobo que indica falta de civisme en la immensa majoria dels casos.

És evident que, en una democràcia que aspiri a funcionar correctament, el vot és un dret, però també és un deure. Si aquest deure no es respecta, el ciutadà adquireix una consistència vegetal, val més que calli quan les coses no es fan a gust seu. Parlar de deure en l'exercici del vot pot induir a imposar obligacions, una qüestió delicada quan es tracta de somnis democràtics. Però les

coses són com són i la gent som així. Quan es convoquen eleccions en jornada festiva, ja es pot assegurar que si fa bon temps l'abstenció serà alta, i no pas a causa d'exquisideses cíviqes, per molt que després algú vulgui donar-hi una interpretació de protesta. Simplement, els votants desertors prefereixen, de bon tros, una cosa que els ve més de gust: agafar el cotxe, encabir-hi la família i sortir a devorar quilòmetres i a estirar més el braç que la màniga, encara que els pressupostos se'n ressentin.

Per molt antipàtic que resulti, votar hauria d'ésser obligatori. Les eleccions en dia feiner, amb la concessió d'una pausa laboral i l'exigència de presentar el comprovant d'haver votat perquè el temps d'interrupció del treball no sigui descomptat dels salaris reduiria l'abstencionisme d'una manera notable. És clar que això carregaria el cost de les eleccions damunt d'un determinat estament, però penso que es podria trobar la manera de compensar-ho. Amb els diners públics han estat fetes filigranes més difícils.

És un sistema que ja ha estat aplicat en algunes ocasions i repeteixo que resulta antipàtic. Però serviria per acabar amb el recurs, francament desesperat, d'utilitzar l'abstenció perquè els partits se la tirin pel cap amb ganes de fer-se mal. És cert que tots s'hi reconeixen una mica de culpa, però el gran culpable sempre és l'altre, l'adversari, que amb

la seva mala actuació fomenta la indiferència.

El remei, si és que n'hi ha, no és gens fàcil. Tal com estan les coses, potser valdria la pena, per exemple, de convertir en centres electorals les cabines de cobrament de les autopistes de peatge. Abans de pagar, els conductors haurien d'exhibir el certificat de vot i, si no el tenien, votar allí mateix sense baixar del vehicle, ni que fos valent-se de mitjans electrònics que ben bé que s'utilitzen per a evitar que algú passi d'esquitlletes. Sense el requisit d'haver votat o si es negaven a fer-ho aleshores, els abstencionistes serien obligats a girar cua i tornar a casa. Estic segur que l'abstenció rebria un cop mortal.

La mesura es podria arrodonir amb altres providències. Per exemple, els restaurants de ciutat, de vila o de ruta, haurien de negar taula a qui no portés certificat de vot. Una negació de serveis que caldria fer extensiva a altres assistències i folgances variades, la qual cosa vindria a ésser una limitació de les llibertats en defensa —curiosa paradoxa— de la Llibertat en majúscula, que és allò que pretenem de la democràcia. Cal no oblidar que per als objectors protestataris hi ha la figura del vot en blanc, l'acreditació del qual serviria a tots els efectes. Trobo que el comprovant d'haver votat es fa servir poc. Tirant a gens, no ens enganyem, de manera que se'n pot prescindir sense donar explicacions a ningú. En situacions així l'abstenció ve rodada, i queda volàtil, imprecisa, encara que algun líder polític il·lustre, en el transcurs de la sessió d'investidura per al nou mandat presidencial, hagi pogut dir repetidament, amb èmfasi i auguris catastrofistes, que Catalunya està dividida en dues meitats gairebé exactes en nombre: la dels ciutadans que voten i la dels que no voten. Convertir això en arma política em sembla perillosíssim i fins i tot a freqüència de la irresponsabilitat. ¿Com farem l'anàlisi d'aquestes dues meitats? Quines conclusions en podríem extreure?

Encara que sigui trist, potser el mal menor és donar-ne la culpa a l'hedonisme. Si es tractés d'indiferència o d'hostilitat per part d'una de les dues meitats, el futur se'ns presentaria molt negre i voldria dir que una de les dues meitats ha estat mal treballada.

Pere Calders

